

FUNKTIONSHINDRAD PÅ JOBBET

Att gå på en arbetsintervju kan vara både jobbigt och nervöst. Men för Robin som stammar kraftigt är det en skräckupplevelse. Många unga med funktionshinder har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Ett arbets träningsprogram kan vara lösningen.

TEXT: HELENA ZACHARIASSON | FOTO: PETER ANKERSTÅL

DET TAR ETT LITET TAG för Robin att forma en mening. Det låser sig vid vissa ord och han hackar på konsonanter. När han blir nervös eller stressad blir det värre. Och hur lätt är det att undvika att vara nervös när man söker jobb och får komma på intervju?
– Intervjuer är rätt hemskt. Det är en sådan utsatt situation och personen som intervjuar har ofta bråttom. Jag hinner inte berätta vem jag är, säger han.

Robin har stammat så länge han kan minnas. Efter gymnasiet började han plugga på programmet It, medier och design på Södertörns högskola. Men trots en ordentlig utbildning i

bagaget var det svårt att hitta ett jobb.
– Berättade jag inte innan att jag stamade så var det inga problem att få komma på intervju. Men väl där var det tack och hej. Folk blir väldigt förvånade och nervösa. Jag kan ju förstå att om man väljer mellan två personer som har samma erfarenheter så väljer man den som inte har ett handikapp. Det är ganska logiskt.

HAN BÖRjade JOBBa på ett lager efter att ha gått arbetslös i ett halvår. Men ett par månader senare fick hans mor mor höra talas om ett arbetsträningsprogram för funktionshindrade. Det var så han kom i

kontakt med Telenor och programmet Open Mind.

– Jag fick gå på flera intervjuer innan jag blev antagen och sedan var det en introduktionskurs. Jag lärde mig hur man säljer in idéer, pratar inför folk och andra saker som man har nytta av i arbetslivet.

Robin fick en praktikplats som testingenjör. Hans arbete går ut på att kvalitetssäkra och testa nya system. Efter ett halvår blev en tjänst ledig och Robin blev fast anställd. Nu har han jobbat i två år på Telenor.

– Det är najs, jag blev en del av gruppen och de tog bra hand om mig. Open Mind är en asbra grej som låter mig få

visa vad jag kan. Det är en port in i arbetslivet.

Pia Torstensson är projektledare för Open Mind och sitter själv i rullstol på grund av att hon har den neurologiska sjukdomen MS (multipel skleros).

De som söker till programmet har antingen psykiska eller fysiska funktionshinder. Många sitter i rullstol till följd av skador eller sjukdomar, medan vissa har psykiska hinder som till exempel ADHD.

– Utan erfarenhet får man inget jobb och utan jobb får man ingen erfarenhet, det är en ond cirkel för många. Vissa som vi tar in har aldrig haft något jobb tidigare, säger Pia.

OPEN MIND startades av Eiliv Mæhle i Norge, en man som höll på att råka riktigt illa ut i en trafikolycka. Han började då fundera över hur han skulle ha klarat av att arbeta och få jobb om han hade blivit värre skadad. De som deltar

Funktionshindrad?

Robins tips till dig som är funktionshindrad och vill komma ut i arbetslivet:

- Försök göra ditt handikapp till en bra grej. Utnyttja handikappet till något positivt i arbetslivet.
- Motivera varför just du ska få ett jobb, trots eller på grund av ditt funktionshinder. Ge konkreta exempel på hur du kan vara till nytta.

Robin

Yrke: Testingenjör på Telenor.

Ålder: 25 år.

Bor: Enskede.

Familj: Mamma, pappa och syster.

Intressen: Datorer, musik, spela gitarr och åka skateboard.

Dröm: Att jobba utomlands.

Mål: Innan jag är 30 år ska jag ha åkt jorden runt.

FLER TRÄNINGSPROGRAM:

TELENOR OPEN MIND

Du får introduktionskurs, praktikplats, en handledare och de tekniska hjälpmedel som kan tänkas behövas för att underlätta arbetet. Fyll i intresseanmälan på www.telenor.se/openmind

OPEN EYES

Ett projekt som drivs av Stockholm Stad i samarbete med Tieto och TeliaSonera, med fokus på unga med fysiska funktionshinder som vill jobba inom it/telekombranschen. www.openeyes.se

KOLLA KOMMUNEN

Kolla på din kommuns hemsida. Flera kommuner driver egna arbetsträningprogram

UNGA FUNKTIONSHINDRADE

Vänd dig till Arbetsförmedlingen Unga funktionshindrade.

Robin kvalitetssäkrar och testar nya system på jobbet.

i programmet får en praktikplats under max ett år på den av Telenors avdelningar, som passar deras erfarenheter bäst.

– **MAN ÄR INTE** garanterad en anställning efter praktiktiden men man får ju ett försprång om man redan är inne i arbetsgruppen. 75 procent av dem som gått programmet har gått från arbetslöshet och bidragsberoende till att få ett arbete, säger Pia.

Programmet hjälper även andra på arbetsplatsen att bryta fördomar och bli mer öppna i sin syn på personer med funktionshinder.

”

Tänk om man är en asgrym programmerare som stammar, det har ju inget med arbetet att göra.

– Färre av dem kanske klagar över att de har ont i lillfingret och får lite perspektiv, säger Pia.

Men förståelsen för funktionshindrade är inte alltid så stor. Robin har flera gånger råkat ut för att folk inte vet hur de ska hantera hans stamning.

– Det är trist när folk inte kan förhålla sig till det. Några skratrar, andra blir nervösa. Men det är bara en gång som jag blivit riktigt arg, det var när en tjej frågade om jag var dum i huvudet. Annars har jag inte märkt så mycket fördomar men ibland hamnar jag i pinsamma situationer,

till exempel om man ska ringa myndigheter eller kundtjänster.

Hur ska man förhålla sig till din stamning?

– Vara lugn och vänta tills jag är klar. Blir den jag pratar med stressad så blir jag också det. Själv har jag lärt mig att acceptera den, det är inte så speciellt egentligen.

ROBIN TYCKER ATT rekryterare borde få mer utbildning i att bemöta funktionshindrade.

– Tänk om man är en asgrym programmerare som stammar, det har ju inget med arbetet att göra. De bör tänka mer på vilka arbetsuppgifter man ska göra.

Hans bästa tips till den som har ett funktionshinder och vill ut på arbetsmarknaden är att försöka vända funktionshindret till något positivt.

– Utnyttja de kunskaper du har kring ditt funktionshinder och försök göra det till en bra grej. Till exempel kan en person med läs- och skrivsvårigheter kanske hjälpa en webbyrå att handikappanpassa en sajt.

Robin vill gärna jobba med något mer kreativt i framtiden, men exakt vad vet han inte.

– Men nu har jag ju erfarenhet och då blir det lättare att få jobb. ○